

SJOSTAKOVITSJ, OPUS 88

Met SJOSTAKOVITSJ brengt Kamerkoor JIP een zeer actueel programma. Op 19 en 20 maart zingt het koor negen van de *Tien gedichten op teksten van revolutionaire dichters* van Sjostakovitsj. Het koor doet dat niet zonder de huidige situatie in Oekraïne in ogenschouw te nemen en genuanceerd muzikaal te reageren op wat er gaande is.

In het zestiende project van JIP staan ‘Tien gedichten op teksten van revolutionaire dichters’ van Dmitri Sjostakovitsj centraal. Dit zijn tien a capella zettingen van socialistische gedichten uit het Rusland van de periode tussen 1890 en 1917, vlak voor de Russische Revolutie. De cyclus wordt zelden uitgevoerd: de werken zijn vocaal zeer uitdagend en vragen van de Nederlandse koorzanger ook op talig gebied het uiterste (de moeilijke Russische woorden volgen elkaar razendsnel op).

Sjostakovitsj schreef dit werk in één van de moeilijkste periodes van zijn leven. Onder aanvoering van Jozef Stalin werden in 1948 strenge regels voor cultuuruitingen opgelegd, waardoor Sjostakovitsj en vele andere kunstenaars onvrij werden in hun scheppingsproces. Het gehele oeuvre van Sjostakovitsj werd door het regime ter discussie gesteld: hij kon in die tijd alleen nog werken naar buiten brengen die voldeden aan de eisen van Stalin: in de stijl van massaliederen, bombastisch en inhoudelijk oppervlakkig, de staat verheerlijkend. Muziek en kunst moesten toegankelijk zijn voor ‘de massa’, en optimistisch over het socialistische systeem van Stalin.

Kamerkoor JIP zoekt in dit spanningsveld naar raakvlakken met wat er op dit moment gaande is. De werken van Sjostakovitsj worden afgewisseld met teksten van dichters die gebukt gingen onder het Stalinisme. Ook zal de Oekraïense volksmelodie *Za Sybirom sontse skhodyt’* te horen zijn. Het concert wordt intiem afgesloten met *Plyve Kacha*, dat in 2014 in Oekraïne spontaan werd gezongen ter ere van de door overheidsgeweld omgekomen demonstranten tijdens de Maidan Revolutie.

In 1952 schreef Sjostakovitsj de muziek die wij ten uitvoer brengen. De teksten van de liederen zijn voornamelijk geschreven door arbeiders die in de tijd van tsaar Nicolaas II een bijdrage wilde leveren aan de socialistische revolutie. In sommige van de gedichten gebeurt dat met gebalde vuist; in andere delen staat rouw en vertwijfeling centraal. Hoewel er weinig bekend is over de intentie waarmee de dichters en componist dit werk schreven, pasten de teksten bij de socialistische idealen van Stalin: Sjostakovitsj ontving er zelfs een Stalinprijs voor. Hoewel Sjostakovitsj volgens de meeste geschiedschrijvers een (heimelijke) dissident was van het stalinisme, trachtte hij met dit werk dus ook de macht tevreden te stellen.

Concerten

19 maart 2022 20:15 Waalse Kerk, Noordeinde 25, Den Haag

20 maart 2022 16:00 Pieterskerk, Pieterskerkhof 3, Utrecht

Kaarten €15 / €7,50 (volwassenen / kinderen, studenten, CJP)

